

نام کتاب:

آیین نامہ سوشل سائنس

بہ سفارش:

معاونت برنامہ ریزی و توسعه شهرداری مشهد

گردآورندگان:

محمد مهدی کریمی - رضا نیک ذات -

ملیحه احمدیان - محمد رضا مظلومی

ناظر کیفی:

موسی شربتدار - محمود عسگری آزاد

تاریخ انتشار : بهار ۱۳۹۶

طراح گرافیک : جلیل حقانی پور

ویراستاری : سید علی حسینی - اکرم غفاریان

در همه جا باید برنامه‌ریزی بشود و برنامه، چارچوب کار باشد. من فقط می‌خواهم بگویم که طراحی و اتقان و سرعت دادن به برنامه و پیروی آن، باید ارزش بشود. اگر روزی کسی خود را مأمور می‌دانست که به اجتهاد و تشخیص و فهم عمل کند، این دیگر بایستی تمام بشود و از بین برود. اجتهاد و تشخیص و فهم شخصی، باید در چارچوب برنامه- و نه بیرون از برنامه- باشد. این کار باید یک ارزش تلقی بشود و تخلف از برنامه، ضد ارزش محسوب گردد. اگر برنامه نقص دارد، کاملش کنید؛ اما وقتی برنامه وجود دارد، باید همه به عنوان چارچوب کار بپذیرند. تمام دستگاه‌های دولتی و مجلس و قضایی و نظامی، باید این کار برایشان ارزش باشد و مسابقه برای این که بخش‌های گوناگون برنامه، حتی زودتر از زمان پیش بینی شده تحقق پیدا کند، راه بیفتد. یکی از خصوصیات برنامه، «زمان» است که باید در وقت یا زودتر از وقت، تحقق پیدا کند.

سخنرانی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در دیدار مسؤولان و کارگزاران کشور در آستانه ی یازدهمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی
۱۳۶۸/۱۱/۰۹

فهرست مطالب

- پیشگفتار..... ۷
- اهداف..... ۹
- تعاریف و اصطلاحات..... ۹
- ماده ۳ : منابع ۱۱
- ماده ۴ : موضوعات عمرانی..... ۱۱
- ماده ۵ : اخذ پیشنهادات از شورای اجتماعی محلات..... ۱۲
- ماده ۶ : بررسی پروژه ها در کمیته برنامه ریزی منطقه ۱۳
- ماده ۷ : بررسی پروژه ها در کمیسیون برنامه ریزی معاونت تخصصی
مربوطه..... ۱۴
- ماده ۸ : بررسی نهایی پروژه ها در معاونت برنامه ریزی و توسعه ۱۵
- پیوست ۱ : نمونه موضوعات و طرح های عمرانی در سطح محلات..... ۱۶
- پیوست ۲ : فرم پیشنهاد پروژه..... ۱۷

پیشگفتار

در برنامه ریزی شهری بایستی مسائل و مشکلات شهر را مورد شناسایی قرار داد تا با استفاده از آن بتوان پروژه های شهری را در راستای رفع آن ها برنامه ریزی و اولویت بندی نمود. مسائل و مشکلات عمدتاً در دو سطح کلان (راهبردی) و خرد (عملیاتی) تقسیم بندی می شوند و معمولاً مسائل و مشکلات در سطح کلان نگرینسته می شود و بر مبنای همان نیز برنامه ریزی انجام می گردد ، در صورتی که اگر بتوان مسائل و مشکلات را در پایین ترین سطح شهری مورد بررسی و شناخت قرار داد بهتر می توان به رفع نیازها و مشکلات پرداخت و با هزینه کمتری، رضایتمندی بیشتری بدست آورد. در همین راستا، آیین نامه مشارکت شهروندان در پیشنهاد پروژه های عمرانی محلات، برای شناخت و حل مسائل در سطح محلات تدوین گردیده است.

با استفاده از اطلاعات جمع آوری شده از هر محله، محرک های توسعه و پیشرفت محلات شناسایی و در بازه ی زمانی مناسب به بهبود وضعیت محله در راستای وضعیت مطلوب پرداخته خواهد شد.

دکتر موسی شریبتدار

معاون برنامه ریزی و توسعه شهرداری مشهد

اهداف

هدف از مشارکت شهروندان در پیشنهاد طرح های عمرانی به شرح ذیل می باشد :

- افزایش حس تعلق شهروندان به شهر
- تقویت مشارکت و احساس موثر بودن هر شهروند در اداره شهر
- نظارت شهروندان بر عملکرد مدیریت شهری

تعاریف و اصطلاحات

کمیسیون برنامه ریزی و تعالی معاونت تخصصی : کمیسیونی است که طبق آیین نامه شورای عالی برنامه ریزی ، وظیفه برنامه ریزی ، اجرا ، نظارت را در حوزه تخصصی مربوطه به عهده دارد .

کمیته برنامه ریزی و تعالی منطقه : کمیته ای است که طبق آیین نامه شورای عالی برنامه ریزی ، وظیفه برنامه ریزی ، اجرا ، نظارت را در هر منطقه عهده دار می باشد .

محلّه : محدوده جغرافیایی یک منطقه شهری است که تعاملات انسانی ، حافظه تاریخی ، رفتارها و هنجارها و فرهنگ

محلّه ای از مهمترین اجزاء و عوامل تشکیل دهنده آن به شمار می رود .

شورای اجتماعی محلّه : شورایی محلی است که با عضویت حداقل ۱۱ نفر از اشخاص حقیقی و حقوقی به عنوان رابط اقشار و صنوف تشکیل و اعضای آن در چارچوب قوانین مدون و در زمان معین به صورت افتخاری و داوطلبانه فعالیت می نمایند .

پروژه: پروژه تلاش موقتی است که به منظور تولید یک محصول یا خدمت منحصر به فرد انجام می گیرد.

ماده ۳

میزان منابع پروژه های عمرانی پیشنهادی شهروندان در هر سال ، برابر میزان پرداخت های شهروندان طی درآمدهای پایدار (عوارض نوسازی ، بهای خدمات پسماند ، آتش نشانی) در سال قبل می باشد .

تبصره ۱ : شهرداری مکلف است به نحو مقتضی میزان پرداخت های شهروندان (بند ۱) را به تفکیک هر محله مشخص و به شورای اجتماعی محللات اعلام نماید .

ماده ۴

تعیین موضوعات عمرانی که قابلیت پیشنهاد پروژه در سطح محللات را دارند .

تبصره : شهرداری مشهود موظف است لیست موضوعات و طرح های مذکور را که در راستای ماموریت شهرداری بوده و توسط شورای اجتماعی محللات قابل پیشنهاد است را تهیه و در شهریورماه هر سال، برای دریافت نظرات شهروندان به شورای اجتماعی محللات ارائه نماید .

ماده ۵

اخذ پیشنهادات پروژه های عمرانی از شورای اجتماعی محلات در موضوعات و طرح های عمرانی اعلام شده برابر قالب پیوست (صفحه ۸)

تبصره ۱ : سقف اعتبار پروژه های پیشنهادی شهروندان در هر محله باید برابر وصولی عوارض همان محله در سال قبل باشد .
تبصره ۲ : پروژه های پیشنهادی و موضوعات عمرانی اعلام شده در هر محله بایستی دارای اولویت بندی باشد .

ماده ۶

بررسی پروژه های واصل شده از شورای اجتماعی محلات در کمیته برنامه ریزی هر منطقه

تبصره ۱: کمیته برنامه ریزی منطقه مکلف است در صورت عدم تایید هر یک از پروژه های عمرانی پیشنهادی، دلایل و مستندات مربوطه به صورت مکتوب به شورای اجتماعی محله مربوطه اعلام نماید.

تبصره ۲: در صورت پیشنهاد مشارکت شهروندان در اجرای پروژه (به شرط امکان اجرا و رعایت سایر ضوابط)، پروژه مذکور در اولویت منطقه قرار خواهد گرفت.

تبصره ۳: رئیس شورای اجتماعی محله و یکی از اعضای منتخب بایستی در جلسات کمیته برنامه ریزی منطقه (که با موضوع امکان سنجی پروژه های پیشنهادی شهروندان برگزار می گردد) حضور داشته باشند.

ماده ۷

بررسی پروژه های پیشنهادی در کمیسیون برنامه ریزی معاونت
تخصصی مربوطه

تبصره : به منظور توسعه متوازن محلات و مناطق شهری ،
معاونتهای تخصصی موظفند کلیه پروژه های مذکور را با برنامه
میان مدت تطبیق داده و در صورت عدم موافقت با هر کدام از
پروژه ها ، مراتب را به صورت کتبی به منطقه اعلام نمایند .

ماده ۸

بررسی نهایی پروژه‌های پیشنهادی در معاونت برنامه ریزی و توسعه و ارسال به شورای اسلامی شهر

تبصره ۱: مدیریت برنامه و بودجه مکلف است سرجمع اعتبارات پروژه‌های محلی هر منطقه را مطابق دستور العمل کنترل نماید.

تبصره ۲: مدیریت برنامه و بودجه مکلف است در زمان ارایه بودجه، گزارش پروژه‌های عمرانی مناطق (به تفکیک محلات) را به شورای اسلامی شهر، ارسال نماید.

تبصره ۳: شهرداری مکلف است پس از تصویب پروژه‌های عمرانی در شورای اسلامی شهر، فهرست پروژه‌های عمرانی (شامل پروژه‌های محلی و ...) را به طور موثر به شهروندان اطلاع رسانی نماید.

پیوست ۱: نمونه موضوعات و طرح های عمرانی در سطح محلات

ردیف	عنوان	توضیحات
۱	احداث مراکز فرهنگی	شامل: خانه فرهنگ، کتابخانه، قرائت خانه
۲	فضا سازی شهری	شامل: نقاشی دیواری، نقوش برجسته، یادمان، المان
۳	احداث مراکز اجتماعی و سلامت	شامل: مراکز نگهداری متکدیان، بی خانمانها و ...
۴	احداث و تجهیز فضای ورزشی	شامل: روباز و سرپوشیده
۵	زیباسازی شهری	شامل: نور پردازی، مبلمان و تجهیزات، تابلوی معابر
۶	اتوبوس، مینی بوس و تاکسی	شامل: خطوط، ایستگاه و تجهیزات
۷	آسفالت و لکه گیری	***
۸	اصلاح هندسی	شامل: ایجاد تقاطع، دوبرگردان و ...
۹	پیاده رو	شامل: احداث، اصلاح، بهسازی و ...
۱۰	گذرگاه همسطح و غیر همسطح	شامل: خط کشی عرضی، پل هوایی، زیر گذر آسانسور و پله برقی
۱۱	مسیر دوچرخه	***
۱۲	تجهیزات ترافیکی	شامل: خط کشی، تابلو، سرعت گیر، میخ و میل باتوم
۱۳	پارکینگ	شامل: مکانیزه و عمومی
۱۴	فضای سبز	شامل: پارک محلی و معابر، تجهیزات پارکی، فضای بازی کودکان
۱۵	جمع آوری زباله	شامل: باکس جمع آوری زباله، تفکیک زباله
۱۶	سرویس بهداشتی و آبخوری	***
۱۷	احداث بازار روز	***
۱۸	کال، مسیل، جوی و جدول	***

پیوست ۲ : فرم پیشنهاد پروژه

منطقه : ناحیه : محله :

موضوعات عمرانی	اولویت موضوع	پروژه پیشنهادی	اولویت پروژه	تایید منطقه	دلایل توجیهی
	۱، ۲، ۳		۱، ۲، ۳		

نکته : اولویت ۱ دارای بیشترین اهمیت و اولویت ۳ دارای کمترین اهمیت می باشد .